М.Т. Рильському

Був такий славнозвісний орнітолог Мензбір, який на підставі багатолітніх спостережень і наукових досліджень остаточно визначив, що дикі качки, крім базару, водяться ще по лугових озерцях та ію очеретах і тихих-тихих плесах, по річках-колисках смарагдової Батьківщини нашої Радянської...

Словом, ви поїхали на лугові озера, на очерети й на тихі-тихі плеса...

Само собою розуміється, що ви берете з собою рушницю (це така штука, що стріляє), набої і всілякий інший мисливський реманент, без якого не можна правильно націлятись, щоб бити без промаху, а саме: рюкзак, буханку, консерви, огірки, помідори, десяток укруту яєць і стопку... Стопка береться для того, щоб було чим вихлюпувати воду з човна, коли човен тече...

Їдете ви компанією, тобто колективом, так чоловіка з п'ять, бо дика качка любить іти в супову каструлю з-під колективної праці.

У вагоні (чи на машині) зразу ж ви почуєте:

— Е, чорт. Стопку забув! Ви взяли?

— Взяв!

— Ну, як будемо вкупі, позичите! А залишусь сам, доведеться з "горлушка"!

"Горлушком", за мисливською термінологією, зветься та частина мисливського човпа, що на морських суднах має назву "право руля".

Дика качка любить убиватись тчхимп-тихими вечорами, коли сонце вже сковзнулося з вечірнього пруга, минуло криваво-багрянин горизонт, послало вам останній золотий привіт і пішло спать...

Це — ввечері...

А вранці дика качка зривається шукати вашого пострілу раню-рано, тільки-но починає на світ благословлятись.

Звуться ці часи у мисливців "зорьками" — вечірньою й ранковою.

В ці часи ви чуєте і над собою, і перед собою, і за собою, і праворуч, і ліворуч шум — свист качиних крил.

Ви і сюди — бах! І туди — бах! І отуди — бах!

Ах, незабутні хвилини!

На вечірню зорьку ви спізнились. Це—обов'язково. Запізнення на вечірню зорьку це — мисливський закон. Виходячи ще з дому,— та що там виходячи! — ви ще напередодні знаєте, що на вечірню зорьку ви обов'язково не встигнете, от через це саме ви, в день виїзду на полювання, ще зранку все вкладаєте, ще зранку ви щось забуваєте, і в час од'їзду ви вибігаєте з хати, летите чи то на вокзал, чи до

машини, на запитання знайомих: "Куди?" —кидаєте: "Спішу, щоб на вечірню зорьку спізнитись!" — і галопом далі.

Словом, спізнились... До озера ви підходите вже тоді, коли качки "повиключали мотори", почистили зуби, зробили на ніч фізкультурну зарядку з холодним обтиранням і, поклавши на водяні лілеї голови, полягали спать.

Але ви з цього не печалуєтесь, бо поблизу кожного лугового озера е чи ожеред, чи копиці пахучого-пахучого сіна. Ви йдете до ожереду й розташовуєтесь. Ви розгортаєте сіно, простеляєте плаща, лягаєте горілиць, дивитесь на чорно-синє, глибоке зоряне небо і відпочиваєте, а відпочиваючи думаєте.

Ну, думайте собі на здоров'я, а ми будемо до ранкової зорьки готуватися.

— Ну що ж, товариші, давайте звечора приготуємось, щоб зранку не вовтузитися, а зразу за рушниці й по місцях! Де ж це... стопка? Прохав же покласти!

— Що, нема?

— Нема!

— А я взяв! Я поклав собі за правило: приїжджаю додому, а її в рюкзаці прив'язую, щоб не забути! По-моєму, не так нервуєшся, як рушницю забудеш!

— Доведеться й собі прив'язувати! А сьогодні, прошу вас, позичте вашої... Капризна це, я вам скажу, штука, як з "горлушка". Повітря чисте, на широке диханіє візьмеш, а воно темно, не встигнеш і зітхнути, як уже "горлушкоо біля "донушка"...

Тут і починається найцікавіший момент качачого полювання.

Це коли старі, досвідчені ваші товариші по полюванню починають розповідати різні надзвичайні випадки з мисливського життя.

Спільна для всіх мисливських оповідань риса — це те, що всі вони — факти, що все це насправді було, що: "розкажу, то не повірите, але це факт!"

Швиргається вгорі якийсь космічний хлопчисько зорями, залишаючи в чорно-синій безодні золоті смуги, рипить Віз, дишель свій униз спускаючи, блідне поволі Чумацький Шлях, а під ожередом плететься чудесне мереживо з мисливських оповідань.

І вільно дихається, і легко дихається...

Поволеньки голос оповідача тихшає, потім якось переривається і зовсім затихає...

Сусіда тяжко якось зітхає...

— Про що думаєте, Іване Івановичу?

— Про Америку! Яка все-таки техніка!

— А що таке?

— Кажуть, двоствольну стопку видумали! І тихо... Поснули...

"Раннім-рано та ранесенько", ще ледь-ледь починає сіріти, штовх вас у бік:

— Вставайте, вставайте! Час ужеі

— Г-г-г! М-м-м!

— Вставайте!

— М-м-м!

— Б-б-бах!

З криком: "Бомбьожка!" — ви зриваєтесь і мчите.

— Куди?! Куди?!

— В бомбосховище!

— Тю на вас! То я в крижня гахнув!

— І промазав!

— Ну, ясно, що промажеш, коли вас нечиста сила в бомбосховище поперла! Трохи в озеро не шубовснув!

Почалася ранкова зорька...

Тут уже все залежить од вашого уміння, від майстерства і практики.

Качка, як відомо, птах. Вона — літає.

Як її стріляти?

Дуже просто: цільтесь обов'язково в око. І бахкайте.

— Бах! — і в торбу! Бах! — і в торбу. А коли не повезе, тобто коли бах-бах! — і повз торбу, не сумуйте, старайтесь їхати чи йти з полювання повз базар або, побачивши в когось із мисливців кілька качок, киньте:

— Карбованців, мабуть, по надцять тепер штука. Бо однаково, коли приїдете додому, члени вашого посемейства спитають вас:

— Дорогі, мабуть, тепер качки?

Ви на це не звертайте уваги й беріться зразу ж готувати янтаревий суп із дикої качки.

Найперше й найголовніше — обскубти качку.

Робити це краще в себе в кабінеті. Щоб не заважало вам уже вискублене пір'я, одчиніть вікна й двері, щоб вітерець був: ви скубнули, итерець підхопив, і пір'я вам не заважай... І качка обскубана, і кабінет — перина...

Обскубли, тоді вже до мами, чи до дружини, чи до сестри, хто на кого багатий:

— Уже обскуб! Мамо, зваріть супу!

Коли дружина чи мама, охнувши, кине вам:

— Та це ж курка, а не качка! Ви авторитетно заявіть:

— Це — качка! Тепер усі такі качки пішли. Яровізовані...

— А чому в неї горло перерізане?

— Чому? Чому? Все вам так ото цікаво знати! Летіла, побачила, що націляюсь, виходу на було, взяла й зарізалась. Що ж тут дивного?.. Варіть уже, прошу вас!

Залишається, отже, останнє — їсти суп.

Як його їсти?

Ложкою!

Попоївши, лягайте на канапу й читайте "Записки охотника" І. С. Тургенєва.

Прекрасна книжка!

1945